

Komandi partur:
Í komandi parti greiður Jóannes millum annað frá, tá ið hann kom at kenna yrkjaran Olivur á Ryggi, sum eisini róði út á Skálum

Óli Jacobsen
olijacobsen@olivant.fo

Vit finga góð vinabond við menn av Skála, og vit finga góð ráð frá teimum um, hvussu vit skuldu fyrihalda okkum, tá ið vit lögdu at í brimi. Fiskariíð var javnt, um tvey skippund um dagin.

Fóru eftir eggum
Nú var komið til 4. juni. Hendan morgunin var nógvur vindur av eystri. Tað var eisini nógv brim, so farið varð ikki til útróðrar hendan dagin.

Vit sótu og prátaðu. Tá kemur ein smádrongur inn og sigur, at pápin sín, Jón, biður Jóannes kom inn til sín. Eg fari, og bóndin er blíður og týður.

Har vóru nógv børn inni. Eg spurdi, hvussu nógv børn hann átti. Hann svaraði, at konan hevði føtt 17 børn, men hon ætlaði at føða 20! Men tað bleiv nokk av ongum. Annars visti hann um eina konu, sum búði í Lambeyruni. Hon átti flest børn í Íslandi, ikki færri enn 24!

Ørindini til mín vóru tey, at bóndin ætlaði sær at fara at síga eftir eggum. Spurningurin var, um eg hevði nakran mann at lata sær til hetta. Eg fór oman til manningina og greiddi frá hesum fyrispurningi. Tað var bara ein av okkum, sum hevði verið til bjarga, og tað var Johan Elias í Mikladali. Nú var tað upp til hann. Men Johan Elias segði, at hann skuldi fara, um eg kom við.

Vit fóru so niðan til bóndan. Tá vit komu niðan, hevði hann kókað saltkjøt. Tað var borðfult av alskyns mati. Nú skuldu vit eta, tí hetta bleiv ein langur og strævin dagur, sum tað so sanniliga bleiv.

Tá ið etið var, vóru trý ross ferðabúgvín, og vit fóru avstað við øllum tí vit komu at hava brúk fyri. Har var eisini matur og kókiamboð at kóka eggini við. Tað var sera drúgt at koma út á nesið. Tað var sum at ganga á eini fiskabreyt, so hált var tað.

Framkomin varð línar tikin undan eini presenning. Síðan varð hon strekt. Hon varð bundin um ein stóran stein, og ellivu menn settu á. Hetta var ein gamal siður fyri at kanna línuna.

Johan Elias varð bundin í og koyrdur í eini tunnuposa, har hol

Á leiðini út til Skálar var steðgað á í Heiðarhøfn norðantil á Langanesi, har føroyingar eisini róðu út. Á siggjast Tummas og Elida Thomsen úr Syðrugøtu saman við Kristian Martin Eliassen úr Leirvík. Páparnir hjá teimum báðum róðu út á Heiðarhøfn

Mynd: Hilmar Højgaard

var gjørt fyri beinunum, og síðan varð hann latin niður fyri tromina. Hann ruddaði alt grótið, sum lá leyst ella sum kundi losna og tí kundi vera til bága. Bóndin sat sjálvur við endan. Eg lá frammi eftir rommum og segði til, tá ið tað skuldi lorast ella dragast.

Úti í Puntinum eru ongar røkur, og er tí strævið at heinta egg. Har vóru bara skortar og hol, sum eggini vóru í. Inni undir Svartnes eru røkur, so her lá betur fyri. Tá vit komu inn undir Svartnes helt bóndin fyri, at tað vóru nógv ár síðani, at so nógv egg vóru heintað uttan fyri Svartnes sum hendan dagin.

Hesin dagur gav 6-7.000 egg. Vit koyrdu eggini í kassar, sum vóru gjørdir til endamálið. Síðan var farið til hús. Vit kom til húsa í øllum góðum morgunin eftir og takkaðu Gudi fyri, at alt hevði gingið so væl. Aftaná hetta gjørdur vit sjálvir nógv burtur úr at fara eftir eggum.

Nú kemur pápi

Tann 6. juni gera vit okkum klárar at fara til útróðrar. Enn var eingin annar føroyskur bátur komin til Skálar, so tað var rúmsátt hjá okkum at rógva út. Men um hálvan juni byrja teir fyrstu bátarnir at koma.

Ein dagin, vit koma av útróðri,

var fólk at siggja á støðni. Teir vóru pápi, Sivard Højgaard og Garða Jóannes, allir av Húsum, sum vóru komnir oman á mølina at síga góðan dag. Vit ynsktu teimum at vera vælkomnar yvir. Teir høvdu frætt, at fiskariíð var gott. Hesum kundi eg bert játta. Teir fóru til hús, og vit arbeiddu okkara fisk.

Pápi bleiv tó verandi hjá okkum. Tá heldur hann fyri, at “íslendingar síga, at tit sova ongantið. Tit eru altíð á útróðri og hava eisini altíð alt ov fullan bát”.

Tá vit fóru til hús, kom pápi við okkum til Hvíthús. Vit tóku okkum fisk heim at kóka. Tað var gjarna Símun bróður, sum kókaði smáfisk ella hýsu. Hann kundi eisini steikja steinbít ella kalva. Onkuntíð eisini fugl, alt eftir, sum tað lá fyri. Onkuntíð var eisini heitað upp frá degnum undan.

Pápi át nú saman við okkum. Hann helt fyri, at vit høvdu fingið væl av fiski, síðani vit komu yvir. Eg helt, at hetta var ikki komið uttan nógv stríð.

Fiskurin var so nógvur, so tað undraði meg, at íslendingar ikki tímdu at rógva út.

Vit høvdu fingið egg frá bóndanum, og vit góvu pápa nøkur egg, sum teir kundu kóka sær.

Nú var meira lív komið í hvønn-dagslívið á Skála, tá ið bátarnir vóru

Tað høtti nógv um umstøðurnar hjá útróðarmonnunum, tá ið ein brúgv var gjørd á Skálum. Men her var bara leggjandi at í flóð. Henda dagin vóru føroyingar aftur á brúnni

byrjaðir at koma. Teir komu víða hvar úr Føroyum. Tríggir vóru av Húsum, tríggir úr Fuglafirði, tveir út Gøtu, ein av Eiði, tveir úr Vágum og ein úr Vestmanna. Tað var tiskil nú trongligt at leggja bátarnar. Men vit vóru hepnir. Vit finga støðna hjá einum íslandsbáti, sum ikki kom at rógva út kortini. Nú vóru íslendingar eisini byrjaðir at rógva út.

Bátar vóru nú, hvar tú hugdi. Føroyingar og íslendingar róðu hvør um annan í góðum vinalagi.

Ein bátur var úr Vestmannaoyggjum, sum kallaðist fyri Sigurð Jón. Hann var vanur at vera bestur av bátunum á Skála.

Fiskariíð var ójavnt. Tað lá væl fyri hjá okkum, tá við fiskaðu við snøri. Men tað lá ikki so væl fyri við línuni. Bara eina ferð máttu vit ganga frá línuni, tí báturin ikki førði allan fiskin, sum var á. Vit kvettu so línuna, tá ið báturin var fullur. Vit hugdu uppá land at miða okkum eftir, hvar vit vóru. Tá vóru eini 15 stykkir (á 60 favnar) eftir at draga.

Vit fóru beinanvegin at rógva at landi. Tað var tosað um, at vit skulu havt fingið alla línuna inn og krøkt fiskin av húkunum. Vit hildu tó, at tað vera betri at fara út aftur eftir restini av línuni, og tað varð gjørt.

Á Skála var eingin streymur inni við. Tað kundi reka út við Nesinum,

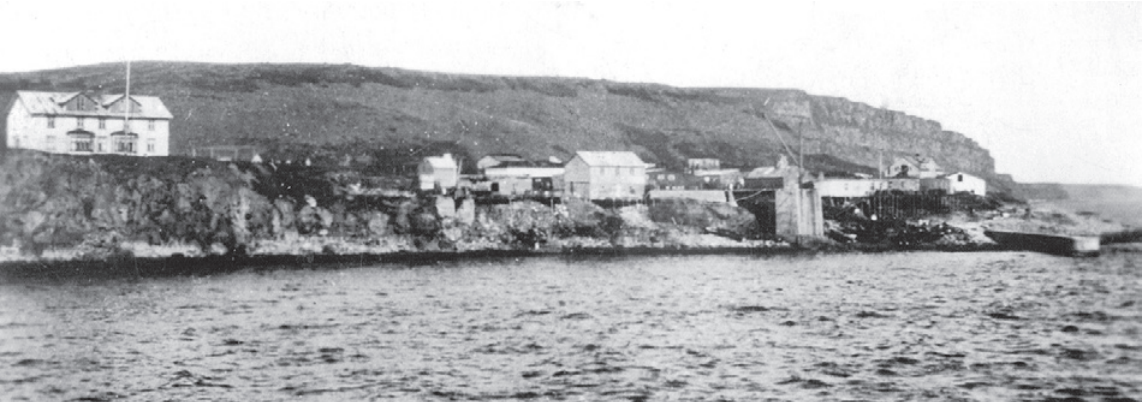
men ikki til bága at draga línu. Hetta gjørdi tað lættari at finna línuna aftur, og tað gjørdur vit eisini. Vit finga eini 1.400 pund á tí endanum, sum eftir stóð. Tá vit komu at landi helt eg fyri, at tað hevði verið nógv fyri at krøkt hetta av og blakað tað aftur í havið, bara tí vit ikki tímdu at rógva tvær ferðir.

Á Skála var tað ikki loyvt at avhøvda og kryvja, áðrenn komið var at landi. Har var eingin streymur. Tí kom alt niður í sama stað. Høvdini rotnaðu á botni og fiskurin gjørdist sjúkur av tí.

Fingur hástokk

Allir hinir bátarnir høvdu hástokkar. Tað var eitt borð, sum var sett upp á stokkin á bátinum. Vit høvdu ongan hástokk við. Vit tosaðu ofta um at fáa ein slíkan stokk. Aftaná henda dag avgjørdur vit, at tá ið ein uppiløgu dagur kom, so skuldi hetta gerast.

Tað gjørdur vit eisini, og nú gjørdist báturin nógv turrari og hann førði meiri.

Skálar umleið 1940

Hetta er sjálvur Funturin uttast á Langanesi, sum Jóannes eisini umrøður.